

Datum: 2025-12-15
Ärendenummer: SLK-2025-00966
Handläggare: Thanos Pinakas
Telefon: 031-368 00 64

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: li.eu-fonder.28@regeringskansliet.se
Diarienummer: li2025/01620 Göteborgs Stad

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034

Inledning

Göteborgs Stad har lång erfarenhet av EU-finansiering. Sedan början av 2000-talet, med det första EU-stadsutvecklingsprogrammet Urban II, har staden deltagit i flera program som nu berörs av EU-kommissionens förslag till nya förordningar för perioden 2028–2034. Genom arbetet med bland annat integrerade territoriella investeringar i utpekade stadsdelar och i stadsregionen (ERUF/ITI), sociala satsningar på exempelvis barnfattigdom och integration av nyanlända (ESF) samt lokalt ledd utveckling mellan stad och land (LEADER), har staden byggt upp betydande kunskap om hur dessa investeringar kan användas effektivt. Detta arbete har skett i nära samverkan med regionala aktörer, nationella myndigheter och EU-kommissionen.

Utifrån dessa erfarenheter vill Göteborgs Stad betona att partnerskapsprincipen och ett fungerande flernivåstyre är avgörande för genomförandet av de Nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRPP). Storstäder som Göteborg behöver involveras tidigt i utformningen, implementeringen och uppföljningen av planerna. Deras lokala kunskap och förankring är viktig för att EU-medel ska användas där de ger störst effekt. Det är därför nödvändigt att den lokala nivån får ett reellt inflytande över prioriteringar och hur medlen används.

EU-kommissionens förslag om en gemensam nationell och regional partnerskapsfond (COM/2025/565)

Göteborgs Stad välkomnar och ser särskilt positivt på

- att en övergripande förordning innebär nya möjligheter till samordning mellan insatser och politikområden, där flera av de specifika målen direkt berör de svenska primärkommunernas

Synpunkten avser:

Artikel 2 och 3

territorier, mandat och självstyrelse. Exempel på detta är urbana områden, inbyggd beredskap och stärkt social sammanhållning.

- att offentliga myndigheter på lokal nivå och i städer fortsatt ska vara med i partnerskapet och att medlemsstaten ska samverka med dem i NRPPs alla faser.
- att territoriella och lokala samarbetsinitiativ kvarstår. Exempel på sådana initiativ är Leader och Integrerade territoriella investeringar i stadsutveckling.
- att resurser inom NRPP bland annat ska användas för att implementera den europeiska barn- respektive ungdomsgarantin i syfte att stärka den sociala sammanhållningen. Enligt Sveriges nationella handlingsplan för barngarantin berör den främst kommuner och stat. Handlingsplanen är inriktad på barn som ännu inte fullt ut har fått faktisk tillgång till de grundläggande samhällstjänster som Barngarantin omfattar, exempelvis socioekonomiskt utsatta barn i främst storstädernas förorter, barn med utländsk bakgrund och barn med funktionshinder.

Artikel 6 punkter 1–2 och 21–22, Artikel 55, Annex V Mall för NRPP

Artikel 35 punkt 1, Artiklar 74–77

Artikel 3. 1. (c) (iii) och Annex VI Metod för bidrag till sociala mål

Göteborgs Stad lämnar även nedanstående synpunkter.

Synpunkten avser:

- De skrivningar som rör hälso- och sjukvård, barnomsorg samt långtidsvård bör kompletteras så att de även omfattar verksamheter inom äldreomsorg och funktionsstöd.
- Det är viktigt att storstäderna inkluderas i ett så tidigt skede som möjligt i processen inför utformningen av NRPP i enlighet med partnerskapsprincipen. Vid programmering och genomförande av NRPP bör delaktighet och samskapande eftersträvas, vilket skulle möjliggöra för storstäderna att på ett meningsfullt sätt delta i diskussionerna om vad som ska finansieras och hur.
- Det är inte enbart på nationell nivå som det behövs investeringar i kapacitetsutveckling för att förbättra hur EU-finansiering används i medlemsstaterna. Nuvarande förordning berättigar enbart medlemsstater att söka tekniskt stöd för NRPP. Göteborgs Stad vill därför se att även lokal nivå utpekas som en möjlig mottagare av dessa medel.
- NRPP bör innehålla ett obligatoriskt urbant kapitel. Syftet är att säkerställa att städernas behov tas tillvara i genomförandet av de gemensamma EU-målen på lokal nivå, ett platsbaserat arbetssätt samt bättre koordinering mellan fonderna. Om ett särskilt urbant

Artikel 3. 1. (c) (iv)

Artikel 6

Artikel 13
Annex XV.1k

Artikel 21

kapitel inte införs bör det urbana perspektivet i stället integreras i regionala och sektorskapitel.

• Finansiering av insatser som adresserar de sociala målen är av högsta betydelse för storstäder som Göteborg. Därför behövs det förtydligas att finansieringsmålet på 14% för sociala mål bör tillämpas på varje enskilt medlemslands nationella NRPP, i stället för att enbart avse den samlade NRPP-budgeten på EU-nivå.	Artikel 22 (q)
• Förordningen anger tre olika förvaltningsmodeller; direkt, indirekt och delad förvaltning av EU-faciliteten. Det framgår dock inte vilka delar av faciliteten som ska omfattas av respektive modell. Om samtliga modeller ska användas behöver det tydligt specificeras när respektive modell gäller. Detta är viktigt för att klargöra hur städer ska få tillgång till finansieringen under faciliteten, särskilt eftersom många av prioriteringarna inom "Union Actions" (Annex XV) rör hållbar och innovativ stadsutveckling. Utifrån dessa otydligheter har Göteborgs Stad svårt att lämna välgrundade synpunkter. Staden ser att förslaget behöver förtydligas i dessa delar.	Artikel 26
• Göteborgs Stad ser det som positivt att varje EU-land fortsatt föreslås kunna utse fler än en myndighet för att förvalta den föreslagna fonden och att fler politikområden än tidigare omfattas. Det är även viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan nytta av det nya kravet på en samordnande myndighet och en samordningskommitté per EU-land, å andra sidan risk för att kravet medför ökad administrativ och ekonomisk börda, inte minst på lokal nivå.	Artikel 49–53
• Artikel 55.1 bör även inkludera regionala och lokala myndigheter som nyckelaktörer i övervakningskommitténs sammansättning, i enlighet med partnerskapsprincipen om meningsfull delaktighet även under utvärderingsfasen av NRPP.	Artikel 55.1
• Göteborgs Stad anser att granskning av efterlevnaden av partnerskapsprincipen och flernivåstyre bör vara en uttrycklig del av övervakningskommitténs uppdrag eftersom det behövs tydlig uppföljning av hur artikel 6 efterlevs i praktiken.	Artikel 56.1
• Förordningen bör innehålla en öronmärkning för finansiering av insatser för hållbar stadsutveckling för att säkerställa att EU-medel når de svenska storstäderna. Storstäderna spelar en central roll i genomförande av EU-lagstiftning inom viktiga EU-prioriteringsområden såsom hållbar mobilitet, klimatomställning och social inkludering. Den öronmärkta allokeringen bör i planen - och i synnerhet i ett urbant kapitel enligt förslaget i artikel 21 - tydligt kopplas till att adressera storstadsregionernas utmaningar.	Artikel 74 (a)

Göteborgs Stad noterar att partnerskapsprincipen och flernivåstyre huvudsakligen nämns i Annex V 3.3, vilket endast berör implementeringen av NRPP. Därmed omfattas varken planerings- eller utvärderingsstadiet, vilket riskerar att försvaga principernas genomslag i den övergripande processen.	Annex V Part C 3.3 Partnership and multi-level governance
Det saknas en process för hur lokal nivå får tillgång till de EU-medel under NRPP i det fall nationell nivå och EU-kommissionen inte kan komma överens om den nationella NRPP. Det bör därför finnas en kontinuitetsplan i förordningen för en sådan situation.	Saknas

EU-kommissionens förslag om Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Interreg (COM/2025/552)

	Synpunkten avser:
Gränsöverskridande samarbetet (Interreg) har ett genuint europeiskt mervärde genom att möjliggöra gemensamma utvecklingsprojekt över nationsgränserna. Göteborgs Stad ser det som positivt att alla nuvarande typer av Interreg-samarbeten och maritima gränsregioner bibehålls då de visat sig fungera väl.	Artikel 7

EU-kommissionens förslag om Socialfonden (COM/2025/558)

Göteborgs Stad välkomnar och ser särskilt positivt på

	Synpunkten avser:
att Europeiska Socialfonden (ESF) kommer att fortsätta att komplettera det stöd som ges av Erasmus, något som även fortsättningsvis kommer möjliggöra synergier mellan ESF+ och Erasmus+ på projektnivå.	Motivering p.1
att det finns fortsatt fokus på att motverka ungdomsarbetslösheten och problemet med unga som varken arbetar eller studerar genom åtgärder för att förebygga att unga lämnar skolan med högst grundskoleutbildning.	Motivering p.13
att bekämpning av materiell fattigdom och livsmedelsbrist inkluderas som en inriktning i förordningen.	Artikel 6.4

Göteborgs Stad lämnar även nedanstående synpunkter.

	Synpunkten avser:
ESF bör stödja även ett ökat deltagande på arbetsmarknaden för utrikesfödda, utöver kvinnor, unga, personer med funktionsnedsättning och romska grupper.	Motivering p.6

När det gäller politiska skyddsåtgärder i form av tematisk koncentration bör dessa fastställas i samarbete mellan medlemsstaterna, EU-kommissionen samt lokala och regionala aktörer – ej endast mellan medlemsstat och EU-kommission som det står i förslaget.	Motivering p.12
Göteborgs Stad anser att ESF-medel ska kunna användas inte bara för att underlätta tillgången till sociala tjänster, utan även för att stödja kvalitetshöjning, modernisering och innovation av dessa tjänster. Detta behövs för att kunna utveckla arbetssätt för tidiga insatser och prevention.	Motivering p.15
ESF-medel behöver kunna användas för att stärka kapacitet och kompetens i den kommunala välfärdssektorn. Idag hindras till exempel kompetensutveckling inom välfärdssektorn av att ESF-medel inte får användas för att täcka vikariekostnader. Detta begränsar möjligheterna att kvalitetssäkra sociala tjänster.	Motivering p.15
Texten om ”tillgången till tjänster, bland annat genom att stärka moderniseringen, digitaliseringen och resiliensen inom såväl hälso- och sjukvård som långvarig vård och omsorg” bör kompletteras så att den även omfattar verksamheter inom äldreomsorg och funktionsstöd.	Motivering p.15
Göteborgs Stad vill se en kraftigare formulering av artikel 6.4 som förtydligar behovet av att akuta insatser systematiskt kopplas samman med långsiktiga åtgärder för social integration.	Artikel 6.4

Anna Ståhlbröst
Avdelningschef

Stadsledningskontoret
Göteborg 2025-12-15